

แบบการเก็บข้อมูลแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต (ประเภทสถานที่)
ศกร.ระดับตำบลดำเนินสะดวก ศกร.ระดับอำเภอดำเนินสะดวก
สำนักงาน ศกร.ประจำจังหวัดราชบุรี
ระบุชื่อแหล่งเรียนรู้..ศาลเจ้าแม่ทับทิม

ภาพด้านหน้า ของ ศาลเจ้าแม่ทับทิม

องค์รูปเหมือนเจ้าแม่ทับทิม เทพแห่งน้ำ และการค้าขาย

ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อแหล่งเรียนรู้ศาลเจ้าแม่ทับทิม.....
2. ชื่อ-สกุล วิทยากร.....นายสมศักดิ์ สุดสวาท.....
3. ที่ตั้งแหล่งเรียนรู้/ที่อยู่วิทยากร.....39.....หมู่.....5.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....ดำเนินสะดวก.....อำเภอ/เขต.....ดำเนินสะดวก.....
จังหวัด.....ราชบุรี.....รหัสไปรษณีย์.....70130.....
โทรศัพท์..... 08-18466414.....ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์.....

4. ช่องทางการติดตามอื่นๆ (Facebook, Line, Website, TikTok).....Facebook ศาลเจ้าแม่ทับทิม
5. ผู้รับผิดชอบ/ผู้ประสานงาน.....คุณสมศักดิ์ สุดสวาท โทรศัพท์ 08-18466414
6. แหล่งเรียนรู้มีระยะทางห่างจากถนนเส้นหลัก.....7..... กิโลเมตร
7. พิกัด ละติจูด-ลองจิจูด ของแหล่งเรียนรู้ 13.5214891,99.9544797,815
8. พิกัด GPS ของแหล่งเรียนรู้ <https://www.google.com/maps/place>
9. การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้เดินทางโดย.....รถยนต์ และทางเรือ
10. แหล่งเรียนรู้มีพื้นที่รองรับสำหรับจัดกิจกรรม จำนวน.....200.....คน
11. พื้นที่สำหรับจอดรถในแหล่งเรียนรู้อย่างน้อย.....50..... คัน
12. จุดบริการห้องน้ำ จำนวน.....10.....ห้อง
13. โต๊ะ จำนวน.....20.....ตัว เก้าอี้จำนวน.....100.....ตัว

สรุปสาระสำคัญของแหล่งเรียนรู้

ประวัติความเป็นมา

ศาลเจ้าแม่ทับทิม 138 ปี เทพเจ้าในศาลเจ้าแม่ทับทิมจะมีองค์เจ้าแม่ทับทิมหรือคนดำ เนินจะเรียกว่าแม่ไต่หรือโผ่วไต่หรืออีกชื่อ จุ้ยบ้วยเนี้ยครับ และก็เทียนโหวเซียบ้อหรือเจ้าแม่สวรรค์ เจ้าพ่อเทพารักษ์ เจ้าพ่อ108 ท่านจอมพล เจ้าแม่เทียนโหวมาโจ้ว ไชเซ้งเอี้ยก้ง เจ้าแม่ไทฮั่ว เชื่อว่าถ้า บูชาเจ้าแม่ทับทิมเวลาเดินทางจะแคล้วคลาดปลอดภัยครับ แต่คนสมัยก่อนเขาจะบูชาเวลาออกเรือ เจ้าแม่ทับทิมองค์จริงที่อยู่ ภายในศาลเสด็จมาจากเรือจากเมืองจีนเมื่อประมาณ170กว่าปี เปิดให้สักการะทุกวันเสาร์ วันอาทิตย์ งานประจำปีจัดขึ้นช่วงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี มีการแห่เจ้าแม่ทับทิมรอบตลาดดำเนินสะดวก มีการเดินรูปและการเดินลุยไฟ มีการละเล่น

จุดเด่น

ในช่วงเทศกาลกินเจที่จะมีนักท่องเที่ยวมาไหว้เจ้าจำนวนมาก และเทศกาลลุยไฟ ศาลเจ้าอยู่ใกล้กับตลาดน้ำดำเนินสะดวก

ความเป็นมาของแหล่งเรียนรู้

ศาลเจ้าแม่ทับทิมดำเนินสะดวก ตั้งอยู่ในเขต อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เป็นศาลเจ้าจีนเก่าแก่ที่มีความผูกพันกับวิถีชีวิตของชุมชนริมคลองดำเนินสะดวกมาเป็นเวลายาวนาน สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นโดยชาวไทยเชื้อสายจีนที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานหลังจากมีการขุด คลองดำเนินสะดวก ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) เพื่อใช้เป็นเส้นทางคมนาคมและการค้าขายทางน้ำ

ในอดีต ชาวจีนที่เข้ามาประกอบอาชีพค้าขาย ทำสวนผลไม้ และเดินเรือในคลองดำเนินสะดวก ได้นำความเชื่อเกี่ยวกับ “เจ้าแม่ทับทิม” หรือ เจ้าแม่หม่าโจ้ว (Mazu) เทพผู้คุ้มครองการเดินทางทางน้ำและการค้าขายติดตัวมาด้วย จึงร่วมกันจัดสร้างศาลเจ้าเพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจและสถานที่ประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อดั้งเดิม

ต่อมาศาลเจ้าแม่ทับทิมได้กลายเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมสำคัญของชุมชน เช่น

- การสักการะขอพรเพื่อความเป็นสิริมงคล
- การจัดงานเทศกาลจีนประจำปี
- การรวมตัวของชาวไทยเชื้อสายจีนในพื้นที่
- การถ่ายทอดประเพณี ความเชื่อ และวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่คนรุ่นหลัง

ปัจจุบัน ศาลเจ้าแม่ทับทิมดำเนินสะดวกได้รับการพัฒนาให้เป็น แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรมของชุมชน ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ทั้งเรื่อง

- ประวัติการตั้งถิ่นฐานของชาวจีนในอำเภอดำเนินสะดวก
- ความสำคัญของคลองดำเนินสะดวกต่อเศรษฐกิจและวิถีชีวิตชุมชน
- ความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับเจ้าแม่ทับทิม
- สถาปัตยกรรมศาลเจ้าจีนและศิลปกรรมที่ปรากฏภายในศาลเจ้า
- ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนในท้องถิ่น

กระบวนการจัดการเรียนรู้

อยากให้นักท่องเที่ยวแวะเข้ามากราบไหว้เทพเจ้าในช่วงเทศกาลกินเจ และเทศกาลลอยไฟที่เป็นไฮไลต์ของ ศาลเจ้า และได้เยี่ยมชมความสวยงามของศาลเจ้าแม่ทับทิม และในช่วงเดือนมีนาคมจะมีการจัดงานประจำปี

1. ได้มีโอกาสรับรอง และต้อนรับบุคคลสำคัญต่าง ๆ มากมาย
2. มีสื่อทาง วิทยุ – โทรทัศน์ได้เข้ามาถ่ายทำและนำเสนอออกอากาศอยู่เป็นระยะ
3. เป็นสถานที่ทัศนศึกษาของคณะ ครู – นักเรียนที่ให้ความสนใจอยู่เสมอ
4. เป็นจุดที่ศึกษาศิลปะของชาวจีน

